

నేనెం చెయ్యక, చెప్పవే అమ్మా!

"అమ్మా అమ్మా, వీపు మీద విఠెంగా కొట్టించే!" కంగారుగా వంటింట్లోకి పరుగెత్తుకొస్తూ అన్నాడు ఉద్దండు. 'విఠెంగా' అన్నది వాడి స్వంత భాష.

కూరకు పోపు పెడుతూన్న శకుంతల వెనక్కి తిరక్కుండానే విసుగ్గా అంది:

'ఎవరూ, ఎదురించి తాయారేనా' అయిదేళ్ల వెధవ్యి, అద పిల్లల్లో అదొ య్యూరా అంటి వినవు! ఇప్పుడా పిల్లల్లోచ్చి నీమీద నేరం చెబుతుంది నేనేం చావను! వచ్చి ఈ పీట మీద చావు! ఈ గదిలోంచి కదిలావంటి చూడు, గరిచి కాల్చి వాత పెడతా' - కుడిచేతిలో గరిచి ఉండగానే ఎడం చేత్తో పీట ఎత్తి గోడ వారగా పడేసింది కొడుకు వైపు చూసింది

ఉద్దండు చేతులు వెనక్కు కట్టుకుని తల్లి వైపు తీక్షణంగా చూస్తూ నుంచునున్నాడు తాపీగా అన్నాడు 'తాయారు కాదు'

'అప్పాయమ్మ కూతురా?'

'కాదు!'

'సాచిత్రా?'

'కాదు!'

'ఇంకెవ్వరూ, చెప్పి చావు!'

'అదిగో అది!' - ఉద్దండు వెనక్కి తిరిగి చేత్తో వాకిలి గదిలో ఉన్న కరెంటు స్విచ్ బోర్డు వైపు చూపించాడు

శకుంతల చూసింది ప్లగ్ పెట్టి కన్నాల్లో ఒక దాంట్లో తోటకూర కాడో కది దూర్చుంది బోర్డు కింద ఇనప కుర్చీ వేసుంది

శకుంతల కంగారు పడింది 'అదెక్కి ఆ కార గుచ్చావా?' - ఆతృతగా అడిగింది

ఈ! ఎందుక్కొక్కొందనలు?

భయమూ, చిరాకూ, కోపమూ ఒక్కొక్కటిగా శకుంతల మొహంలో కలగలిసి పోయాయి ఉవ్వెత్తుగా లేచిన ఆవేశంతో పిల్లడి రెక్క దొరక బుచ్చుకుని వీపు మీద దబ దబా బాదుతూ ఆవేశాన్ని కళ్ళేసింది 'త్రామ్మడా, అయోమయం వెధవా!

బలవంతం చావు చద్దామని ఇందేమిట్రా! చెడ-
బుట్టావురాసన్నానీ! ఆ చచ్చినాళ్లని చంపుకున్నాననే
పేరుకే కుమిలి కుమిలి చస్తూంటే నువ్వు కూడా
చచ్చినాకు బతుకు లేకుండా చేస్తావురా? ముదనప్పం
వెధవా, ఏడు, ఏడు వెధవా?

నాలు గైదు బాదులు బాదేప్పటికి శకుంతలకి
ఛాలిచ్చేసింది ఆమె వెనక్కి గోడకి కూలబడి
పోయింది మరుక్షణంలో వెళ్ళి వెళ్ళి ఏదవ సాగింది!

పిల్లాడు గడ్డి పెండం ఈ దెబ్బలకి తట్టుకో
గలిగాడు కాని బిదిరిపోయాడు పొరువంగా
చూస్తూ ఏడుకుంటూ వీధిలోకి పరుగెత్తాడు

పధి నిముషాలకి, తన ఆవేశం తగ్గగా, శకుంతల
చటుక్కున లేచింది మెయిన్ స్ట్రీచ్ దించేసింది
పోడి చీరతో కాళ్ళి తోటకూర కాడని కిందికి
పడేసింది కుర్చీ ఎత్తేసింది పూతూగా ఆమెకి
పిల్లాడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు 'బాబూ, నాన్నా
బాబూ!' అంటూ వాకిట్లోకి పరిగెత్తింది వీధిలోకి
అటూ ఇటూ చూసింది వాడు లేడు ఇంటి వాళ్ల
వాలా లోకి తొంగి చూసింది అది తాళం పెట్టుంది

చటుక్కున ఇంటి వాళ్ల సందులో కెళ్ళి బామ చెట్టు
మీదికి చూసింది లేడు! అట్టుంచటే దొడ్డ
కొచ్చింది నూతి పళ్లెంమీద కూర్చుని రెండు పిల్లి
పిల్లలు మందార చెట్టు కిందికి తొంగి చూస్తు-
న్నాయి శకుంతల కూడా అటే చూసింది వాడు-
న్నాడు! ఆ చెట్టు గుబురులో ఇంకో రెండు పిల్లి
పిల్లల్లో ఆడుతూ, అవి ఏ కొమ్మ మీంచి దూకి ఎటు
వైపు వెడితే వీడు అట్లాగే ఆ కొమ్మమించే దూకుతూ
వాటి వెనకాలే వెళ్ళి వాటిని పట్టుకోవాలని చూస్తు-
న్నాడు

ఆ మందార చెట్టూ దాని గుబురు కింద నీడ,
అక్కడ తెరిగే పిల్లి పిల్లలూ, అక్కడ రాతే కొబ్బరి
పెండెలూ, అక్కడ గడ్డిలో తడి తగిల్చే పేలే చిటపట
కాయలూ - ఇవ్వి వాడికి ప్రాణంలో ప్రాణం! తన

అనందాల్నీ, ఆవేదనల్నీ వాడు అక్కడే వాటితోనే
పంచుకుంటూంటాడు

శకుంతల దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది ఆమెలోని
ఆదుర్ణా ఒక్కసారిగా దిగిపోయింది కానీ మరుక్షణం
ఆమె చటుక్కున గుబురులోకి వంగి వాళ్ళి
ఇవతలకి తీసి తన గండెలకి హత్తుకుంది మళ్ళీ
గుడ్డ నీరు కుక్కుకుంది ఆవేశంగా అంది రాక్షసిని!
దయ్యాన్ని! పాపిష్షిదాన్ని! నా నోరు పడిపోను! నా
చేతులు కాలిపోను! దిక్కుమాలిన బతుకై
పోయింది! నిన్నికెప్పుడూ కొట్టన్నేరా నాన్నా!
తప్పుకామా, ప్లగ్ లో వేళ్ళు పెట్టచ్చా! అది ప్రమాదం
బాబూ! పెట్టకూడదు ఇంకెప్పుడూ పెట్టకో!

పిల్లాడు, అట్లాగేలేచే! అన్నాడు వాడి దృష్టి
అంతా నూతి గట్టు మీదున్న నాలుగు పిల్లి పిల్లల
మీదుంది 'చేతనైతే పట్టుకోమన్నట్టు తోకాడిస్తూ
అవి వీళ్ళి ఊరిస్తున్నాయి వాడు చటుక్కున తల్లి
ఒళ్ళించి దూకి గుబురు కింద నించి దూకి వెళ్ళి

వాదిన పట్టుకోబోయాడు అవి ఇంటి వాళ్ల సందు-
లోకి పారపోయాయి వాడు వాటి వెనకాల పడ్డాడు
శకుంతల ఇవతల కొచ్చింది మళ్ళీ దీర్ఘంగా
నిట్టూర్చింది వండిన కూర వాసన హెచ్చరించగా
అమె గబ గబా వలచింట్లోకి నడిచింది

* * *
"గడీయమరం పక్కన కొత్తగా కాన్వెంటు
పెట్టార్ల మన బాబుని ఎల్ కే జీ క్లాసులో చేర్చినై
దోలా?" అన్నాడు ధీమంతరావు భోజనాని
క్యూర్చుంటూ

అన్నం వడ్డిస్తూన్న శకుంతల, భర్త మాటలికి
తలతి మూసింది అంది "కే జి క్లాస్ టన్ను
క్లాస్ ఏమి అక్కర్లేదు నా పిల్లాణ్ణి నా కళ్ళ
ముందు తెరగనీడి "

"అది కాదోయ్, ఇప్పట్టుంచీ జాలాయిగా తెరగటం
అలవాటుయిపోతే చదువంటదు గదా! నోట్ల
నాలుగు ముక్కలుంటేనేనదా, బతుకు తెరువు!"

"మనబ్రాయికి చదువు రాదని బెంగా ఉందా!
నిక్షేపంగా వస్తుంది! పోనీ రాయ ఇప్పుడేంటిటి?
ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లైనా లోకంలో బతుకుతున్నది?
మీకేం దిగ్రి లున్నాయని రెండు పూటలా తిన గలుగు-
తున్నాడు? ఏమా చింతా లేకుండా హాయిగా
అడతూ పాడుతూ తిరిగే వయస్సు వాడి కిది
దిక్కుమాలిన కే జి పేరుతో ఇప్పట్టుంచీ వాణ్ణి
బిగింపుల్లో పెడతారా? అందేం కుదర్చు!"

"అసలు విషయం అది కాదోయ్ నువ్వ
వాడితో సతమత మవుతున్నట్టున్నావు గదా!
అందుకని!"

"ఎంత సతమతముయినా తల్లికి పిల్లాడు
భారమవుతారా? అసలయినా, కాంపు లిక్కువయి
మీరీ మధ్య పొద్దన పోయి రాత్రి కొన్నూరు మరి
నాకు కాలక్షేపం ఏమిటి? ఏల్లేదు! ససేమిరా
ఒప్పుకోను!"

మతం

మనసు మనసుల మధ్య
మాయ పొరలు కమ్మించి
మనిషి మనిషికి మధ్య
మంటలు రగిలించి
మానవత్వంలో
దానవత్వం వృద్ధించి
దేశాన్ని సహితం
దహించే
దావానల జ్వాల....

-వీ.ఎ.మొగలయ్య నాగర్

నేనేం చెయ్యనే, చెప్పవే అమ్మా!

ధీమంతరావు నవ్వాడు "సరే, నీ ఇష్టం!" అన్నాడు

* * *

మధ్యాహ్నం వేళ నిద్రపోతున్న శకుంతలకి దాహం
వేసి మెలకువ వచ్చింది వంటింట్లో కొచ్చి మంచి
నీళ్లు తాగుతుండగా దొడ్డొనించి ఉద్దండు
మాటలు వినిపించాయి మధ్య మధ్య అటించి
పెడుతున్న ఏడుపు ఎక్కిళ్ల రూపంలో బయట
కొట్టాంది "వెధవ పిల్లి! దొంగ పిల్లి! రెడీ
పిల్లి! భూకంపం పిల్లి! నిన్ను తన్నేస్తానేవే!"

శకుంతల చటుక్కున తలుపు తీసి చూసింది
చేతిలో గారితో ఉద్దండు నూతి గట్టు మీద
కూర్చున్నాడు వాడి కుడి బుగ్గమీద సన్నగా
గాటుంది రక్తంతో ఆ గాటు ఎర్రబడింది

శకుంతల కంగారుగా వెళ్ళి "ఏమైంది నాన్నా ఆ
గాటేమిటి?" అంది

"అదుగో అక్కడ దజ్జగా కూర్చుండే, ఆ తెల్ల
పెల్లి గీరేసింది" ("దజ్జగా అనేది వాడి స్వంత భాష)
"ఎందుకు గీరింది?"

"అకలేసిందిగా! వాళ్లమ్మ లేదు! అందుకని ఏడ్చింది
అందుకని దాని నోట్లై గారె అప్పచ్చి పెట్టానుగా!
ఎందుకు గీరిందమ్మా?"

"గారె ఎక్కడిది?"
తాతయ్య గారంటే దీ నేనే తెచ్చాగా"
"చెప్పకుండా తెచ్చావా? తప్పు కదూ!"

ఉద్దండు బిళ్ల మొహం పెట్టాడు
"ఘో, వెళ్ళి వాళ్ళింట్లో పెట్టేసిరా ఘో!"
ఉద్దండు లేచి ఇంటి వాళ్ల వంటింటి గుమ్మం
వైపు నాలుగుడుగు లేనాడు ఇంటాయన తలుపు
తెరిచాడు నవ్వుతూ అన్నాడు "గారె తీసి కెళ్లావా!
నిన్ను తాడుతో కట్టిస్తా నుండు!"

ఉద్దండు నిలబడి పోయాడు శాకుంతల
అన్నాడు "నాకోసం కాదు మా అమ్మ పాలు ఎక్కడో
పెట్టింది పెల్లికి ఆకలేస్తే గారెట్టాను ఎందుకు
తిన్నేదు? గీరేసింది, ఇదిగో ఇక్కడా, ఇక్కడా!
దొంగ పిల్లి! దాన్ని కట్టియ్యండి!"

ఉద్దండు నిలబడి పోయాడు శాకుంతల
అన్నాడు "నాకోసం కాదు మా అమ్మ పాలు ఎక్కడో
పెట్టింది పెల్లికి ఆకలేస్తే గారెట్టాను ఎందుకు
తిన్నేదు? గీరేసింది, ఇదిగో ఇక్కడా, ఇక్కడా!
దొంగ పిల్లి! దాన్ని కట్టియ్యండి!"

"పోనీ నువ్వు తినేయ్ ఆ గారె
"తినను దాన్ని కట్టియ్యండి ముందర!"
ముసలాయన నవ్వాడు "అదీ నీలాంటిదే రెడీది!"
ఉద్దండులో శాకుంతల, కోపమూ కల గలిసి
పోయాయి మొహం ఎర్రబడి పోయింది గారెని
విస్మరి నేలకేసి కొట్టాడు, అరిచాడు "నేను రెడీని
కాదు అదే రెడీ! మీరే రెడీ!"

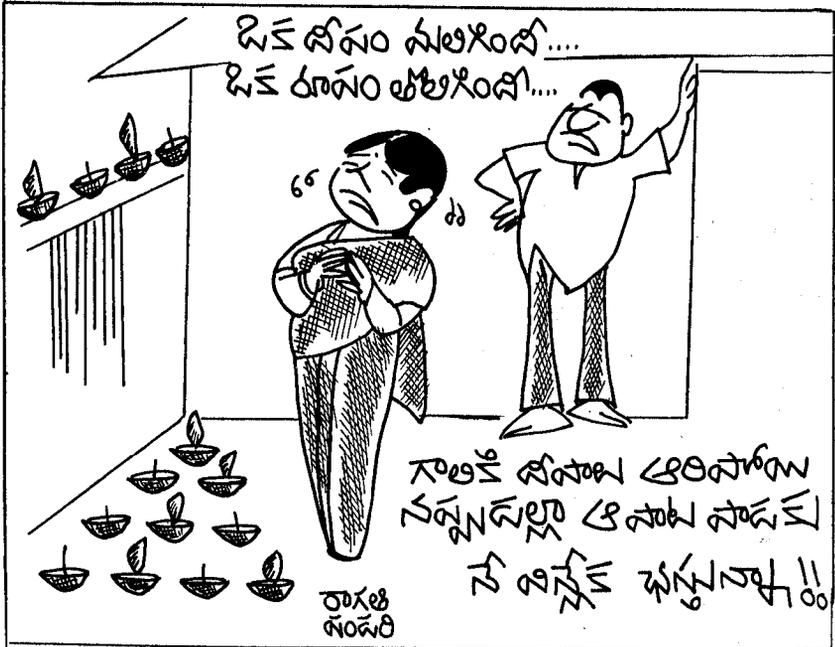
చటుక్కున శకుంతల అంది "అయ్, అమ్మా!
తాతగార్ని అనకూడదు! ఇంట్లోకి రా, మందు
రాస్తాను ఇంకా నయం, కన్ను పోవాలింది, లేచిన
వేళమంచిది!" - చెయ్యి పట్టుకుని లాగబోయింది

"రాను! రెడీ తాతగారు! రెడీ తాతగారు!" - గర్జిగా
అరిచాడు కదల్లేదు, మొరాయింపాడు, ఉద్దండు
శకుంతల వాడి వీపు మీద ఒక్క చరుపు చరిచింది
వాడు బావురు మన్నాడు

ముసలాయన, "అరెరె, ఎందు కొట్టావమ్మా!
తొందర పడ్డావు! వాడిది నిమ్మల్యవమ్మైన మనస్సు!
దాన్ని అర్థం చేసుకోవల్సింది మనం!" అన్నాడు

"లేకపోతే ఏం చెయ్యనంది బాబాయిగారూ, మరి
లక్ష్యం లేకుండా పోతోంది ఇప్పుడి ఏచ్చి కూతలేంటి
చెప్పండి! ఇట్లాంటివి రోజూకు ఎన్నో! అబ్బబ్బ
స్రాణం ఏండేస్తున్నాడు!" - ఈ మాట పూర్వయ్య
లోపలే శకుంతలకి దుఃఖం పొర్లొచ్చింది పిల్లాణ్ణి
ఎత్తుకుని గుండెల కదుముకుంటూ పరుగెత్తు-
కుంటూ లోపలి కెళ్ళి పోయి తలుపెసుకుంది!

* * *
శకుంతల రోజూ పొద్దున్నే పిల్లాడికి నీళ్లు పోసాక
బట్టలు తొడిగి దేవుడి పకాల ముందు నుంచే బెట్టి
నవన్నారం పెట్టిస్తుంది

ఓ ఆదివారం మధ్యాహ్నం ఉద్యండు హడావిడిగా వచ్చాడు, వంటింట్లో బజ్జీలు వందుతున్న తల్లి దగ్గరికి చేతులు వెనక్కి కట్టుకుని, ధీమాగా నుంచొని తీక్షణంగా అడిగాడు "నిజంగా అంజనేయునికి తో కుంటుందామ్మా?"

"తోక? ఉంటుందమ్మా" అంది శకుంతల వాడు వాకిలి గది దగ్గర కెల్లాడు మెల్లిగా ధీమంతరావు, అతని స్నేహితుడూ ఎదు రెదురుగా గాత్రేణి కుర్చీలో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు ఆ స్నేహితుడు కట్టుకొచ్చింది పంచె లాల్చీ

ఉద్యండు వెళ్లి, చేతులు వెనక్కు కట్టుకుని, మధ్య గుమ్మంలో నుంచున్నాడు ఆ స్నేహితుణ్ణి పరిశీలనగా చూసాడు చూసి, చూసి, కదిలి, వాళ్లిద్దరి మధ్య నింపే వెళ్లి, అవతలి వైపున్న ఏధి గుమ్మంలో నుంచున్నాడు అక్కడ్నించి పరిశీలించాడు సందులో కెల్లారు కిడికి పక్కన్నుంచుని లోపలికి చూసాడు అట్లా కూడా భాషం లేదనుకున్నట్లున్నాడు మళ్ళీ గదిలో కొచ్చేనాడు ఆ స్నేహితుడి కుర్చీ వెనకాలే అటూ ఇటూ తారట్లాడటం మొదలెట్టాడు

అప్పటికి వాడు, తన తండ్రి దృష్టిలో వడ్డాడు ధీమంతరావడిగాడు: "ఏమిటా నాన్నా, చూస్తున్నావు?"

చేతులు వెనక్కు కట్టుకు నుంచునే అన్నాడు ఉద్యండు "తోక"

"ఏంటి?"

"తోక!" ధీమంతరావు తికమక పడ్డాడు అన్నాడు "తోక! తోక పెట్టుకుని ఆడుకున్నావా" ఇక్కడ డెక్కడా పడలేదే! సందులో పడేసుకున్నావేమో!"

ఆ స్నేహితుడు ఉద్యండు వైపు తిరిగి ప్రసన్నంగా ఇకిలించాడు (సవ్వాడు)

ఉద్యండు ఒక చేతి వేల్చి ఆ స్నేహితుణ్ణి చూపిస్తూ "యాయన తోక" అన్నాడు

ఆ స్నేహితుడు ఉలిక్కి పడ్డాడు చటుక్కున లేచి నుంచుని గోచీ సర్దుకున్నాడు ఉద్యండు కిందికి వంగి మరి చూట్టం మొదలు పెట్టాడు అతను మరి కంగారుగా అటూ ఇటూ చూస్తున్నాడు

వైట్లల్లో బజ్జీలు తెచ్చిన శకుంతల, "ఏమిటా అది!" అంది

"య్యాన్ని, తోక" అన్నాడు ఉద్యండు శకుంతలకి అర్థమయింది "ఛ, తప్పు! అట్లా అనకూడదు లోపలికి రా అంది

"ఉహూ, తోక చూడాలిందే!"

"చెప్పంటే నీక్కాదూ, వస్తావా రావా" - శకుంతల చటుక్కున వాణ్ణి దొరక వుచ్చుకుని ఎత్తుకుంది "ఇదేం తెక్కరా వెధవా! ఇందుకా అడిగావు! ఏమనుకోకండి అంజనేయు లన్నయ్యగారు! మా వాడికి ఇదో తెక్క లింది!"

ఉద్యండు మొహం పొరువంతో ఎర్రబడింది తల్లి బుజాలమీద దబ దబాగుడ్డుతూ అన్నాడు నీకే 9-11-84 ఆంధ్రనచిత్రవారపత్రిక 23

విదుర నీతి

వెట్టుకు చీడ పట్టి
శిధిలమై చూతుంటే
విత్తు ముందూ చెట్టు ముందూ ఆనే తర్కం
నీకనవసరం!
సమస్యలు సహస్ర ఫణాలెత్తి
చావగోడుతున్నప్పుడు
విచక్షణా త్వకమైన
విదుర నీతి అవసరం!!

-వైదిశీ

తిక్కె రోతి తిక్కె! ఏచ్చి తిక్కె! ఏచ్చి ఏచ్చి తిక్కె!
శకుంతలకి సహనం చచ్చింది వాడి ఏవుమీద ఒక్కటింది వాడు బావురు మన్నాడు
ఏల్లాణ్ణి భర్త ఒక్కో కూర్చో బెట్టి శకుంతల దబ దబా వంటింట్లో కెల్లిపోయింది, నోటికి కొంగు అడ్డం పెట్టుకుంటూ!

* * *

పదిరోజులు గడిచాయి
విశ్వ హిందూ పరిషత్ సంస్థ వారు కాలేక మాన సందర్భంగా గోపాలాల రేవు దగ్గరగా గోదావరి ఒడ్డున, పందిరి వేసి, ఉపన్యాసాల కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసారు అవతలి గట్టు నున్న రాజమండ్రి వైపు నుంచి కూడా జనాన్ని ఆకర్షిస్తోంది ఆ కార్యక్రమం ఏల్లాణ్ణి తన కూడా తిసి కెల్లింది ఒక ఉపన్యాసానికి శకుంతల

ఇంటికి తిరిగిస్తూండగా ఉద్యండు అడిగాడు "సేవించటమంటే ఏంటి?"

శకుంతల చెప్పింది "అడిగినవన్నీ చేసి పెట్టటం పూజ చెయ్యటం అన్నమాట!"

"మరయితే మువ్వల్లని మనం పూజ్చెయ్యాలా? అదేనా ఆ తాతగారు చెబుతున్నది?"

"అవును మన రోజులో ఎక్కవ మంది అన్నమూ, బట్టలూ లేనివాళ్లే కనక వాళ్లనే దేవుడు అనుకొని సేవించాలి డబ్బులూ, బట్టలూ, అన్నమూ - వాళ్లకి ఏం కావాలంటే అవి్వ మనం వాళ్లకి వ్వాలి."

"ఇన్నే?"

"ఇన్నే శివుడు మనకి సాయం చేస్తాడు మనకి జ్వరం వచ్చినప్పుడు పోగడతాడు"

"ఇవ్వకపోతే?"

"శివుడు మనకి సాయం చెయ్యడు మళ్లీ మన్ని కుక్కగానో, బల్లిగానో పుట్టిస్తాడు"

"భూకంపం ఏల్లా! బాబోయ్!"

ఇంటి కొచ్చారొద్దూ

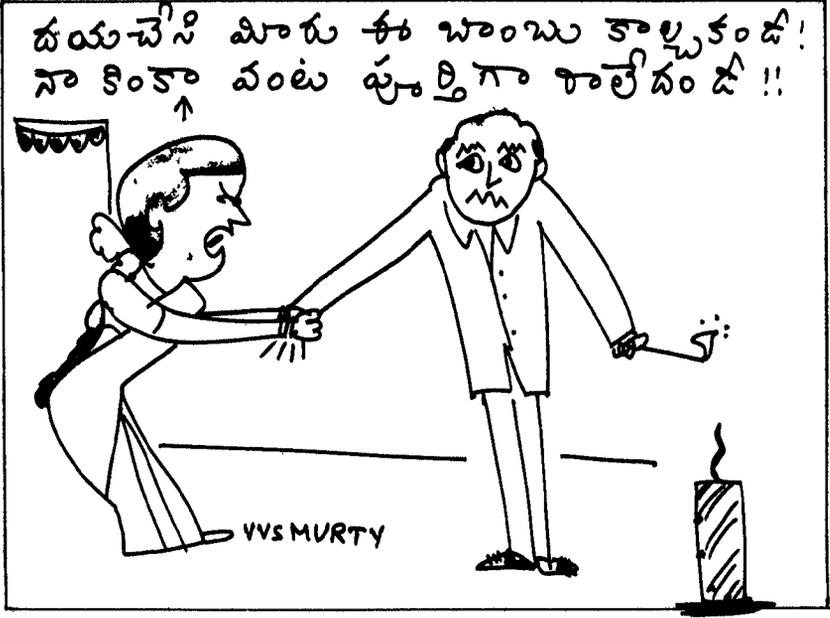
శకుంతల వంటింట్లో ఉండగా వాకిట్లోకి ముష్టి ఏల్లా డొచ్చాడు "చలిగా ఉంది బాబూ, చిరుగుల చొక్కా ధర్మం చెయ్యండి బాబూ" అన్నాడు

ఉద్యండు లోపల్నించి తన నడిపాత చొక్కా, గడ్డిది, ఒకటి తెచ్చి వాడి సొచ్చాడు వాడు వెళ్ళిపోతుండగా శకుంతల చూసి "ఏమిటా అది?" అంది, ఉద్యండు చెప్పాడు

శకుంతల నోరు నొక్కుకుంది, అంది, "పో ర్నీ నీ దానం మందా! గడ్డి చొక్కా ఇచ్చుకుంటారా ఎవరైనా? నీ కెన్నున్నాయని అడిచావురా! పోనీ నన్నుడక్క పోయావా? నీ కి తిక్క పోలేదన్న మాట!"

పొరువంగా అన్నాడు ఉద్యండు "నీ కే తిక్క! ఇవ్వకపోతే దేవుడిక్కోపం వస్తుందన్నావుగా మరి!"

"అఁ, ఇచ్చావులే మహా గొప్పదానం!"

ఇంకెప్పుడూ చెప్పకుండా చెయ్యకు ఇట్లాంటి
త్రాషపుని!

ఆ త్రాష పని త్రాష పుని - గొణుక్కున్నాడు
ఉద్దండు!

శకుంతల పచ్చడి నూరటానికి దొడ్లో కెళ్ళింది గబ
గబా వంటింట్లో కొచ్చాడు ఉద్దండు శివుడి పటం
ముందు నుంచున్నాడు చూసి, చూసి దాన్ని తీసి
ఎత్తి నేల కేసి కొట్టాడు ఫ్రెముతో సహా అది ముక్క
లయింది!

శకుంతల వచ్చి చూసింది అంది హార్మి వెదవా!
ఎంత పని చేసావురా! ఇట్లాంటి బుద్ధులు పుడు-
తున్నాయేండానీకు! ఎందుకు చేసావీ పని!

ముప్పాడిని సేవించానుగా, మరి తిట్టించా
డెందుకు? రైతు దేవుడు! పిప్పి దేవుడు! -
ఉద్దండు ఇంకో ఫోటో గోదచి తియ్యబోయాడు
తల్లి అడ్డగించింది వాడు పెనుగులాడాడు అది
కింద పడింది, అడ్డం ముక్కలయ్యింది

శకుంతల తీక్షణంగా చూసింది వాడ్ని రెండు
గుడ్డులు గుద్దింది ఏడుస్తూ వాడు వాకిట్లో కెళ్ళి-
పోయాడు

* * *

ధీమంతరావుంటున్న వాటా వైపు ప్రహారీ కింద బాళీ
స్థలం ఉంది కుర్రాళ్ళు కొంతమంది రోజూ వచ్చి
క్రికెట్ ఆడుకోవటం మొదలెట్టారు ఉద్దండు శ్రద్ధగా
వెళ్ళి కూర్చుని, ఆ ఆట ఆడే తీరు గమనించాడు

ఓరోజు సాయంత్రం ఉద్దండు స్వంతంగా
బెలింగు ప్రాక్టీస్ చెయ్యబోయి మందార చెట్టు వైపు
గురి చూసి రాయి విసిరాడు పని మనిషి రాల్చదని
విసుక్కుంటూ నూతి పక్కంలో కూర్చుని ఈ సురో-
మని అంటున్న తోముకుంటోంది, శకుంతల ఆ
రాయించి ఆమె నడి నెత్తిన రబీమని తగిలింది!
ప్రాణం అర్పించి పోయింది ఆమెకి! కాస్సేపటికి
తేరుకుంది దూరంగా బిత్తరహాయి చూస్తూ
నుంచున్నప్పటికీ దొరక పుచ్చుకుని, తన
సత్కువంతా కూడదీసుకుని దబా దబామని బాదే
సింది ఎక్కడ తగిలిందో ఎంత తగిలిందో కూడ చూసే
ఓపిక లేక పోయిందామెకి!

రాత్రికి ధీమంతరావు ఇంటి కొచ్చేసరికి జ్వరం
తగిలి ఉద్దండు మగతగా పడున్నాడు బర్కీ ఏదో
ఇంత ఉడికింది పెట్టి తానేదో, కతికి, అన్నం
తినాననిపించింది, శకుంతల రాత్రి వడయ్యేసరికి
నూట మూడు జ్వరంతో ఉద్దండు పొగలూ సెగలూ
కక్కుతున్నాడు!

ధీమంతరావు డాక్టర్ని ఎలుచు కొచ్చాడు
కణతలూ గవదలూ వాచాయి

అటల్లో కొట్టుకున్నట్టున్నారు పిల్లలు
కంగారు పడకండి జ్వరం తగ్గటానికి యిస్తున్నాను
తగ్గిపోతుంది ఈ రాత్రి గడవ నివ్వండి వొద్దున్నే
చూడొచ్చు! అని ఇంకెన్నో చెప్పిపోయాడు

మగతలో ఉద్దండు కలవరింతులు మొదలు
పెట్టాడు "ఇంకెప్పుడూ విసర్చే, అమ్మా! కొట్టకే, నన్ను

నేనేం చెయ్యనే, చెప్పవే అమ్మా!

కొట్టకే గార పెడితే ఎందు గీరాలి రెడి పిల్లి!
అంజనేయులికి తోకలేదు నువ్వంతా పిచ్చి
మాటలు! ఏమీ చెయ్యద్దంటే నేనేం చెయ్యనే
అమ్మా! చెప్పవే! నువ్వే రెడి! నువ్వే తిక్క!
సన్నం చెయ్యమంటావే! నేనేం చెయ్యనే, నేనేం
చెయ్యనే చెప్పవే! - ఒక రాత్రి వేళ దాకా
ఉద్దండు ఇట్లా పలవరిస్తూనే ఉన్నాడు

శకుంతల పిల్లాణ్ణి కావాలి-చుకోని గుండెలవిసి
పోయేలాగా విద్దింది ఏవండీ, ఈ రాత్రి గడవ నివ్వ
మన్నాడు డాక్టరు అంటే నా బాబు నాకు దక్కడా?
ఇక్కడితో ఇవా ఈ ఋణం కూడా తీరిపోయిందా!
ఏవండీ నే నిప్పటికే సహం చచ్చున్నానండీ!
ఇద్దరు వెధవల్ని మోసి మోసి నాలుగేళ్ళూ
రేండేళ్ళూ పెంచీ పెంచీ, తీరిగ్గా తీసికెళ్ళి పల్లకాటికి
అప్పజెప్పేసానండీ! ఇవా మరి అప్పజెప్పే ఓపిక
లేదండీ! ఈ అప్పగింతలో మనస్సు గుల్లయింది
దాంతో ఒళ్ళు గుల్లయింది! ఈ మూడో నలుసును
కూడా ఎగరేసుకు పోతాడా పాపిష్టి దేవుడు? సరే
నన్నూ తీసికు వెళ్ళమనండి! డాక్టర్ని తీసుకొచ్చి నా
కింజెక్క నిప్పించరూ, బాబుతో బాటు నేనూ పోతాను
వాడు లేకపోతే నేను బతకలేనండీ! ప్రతి
ముదనవ్వం వెధవా అట్టే వచ్చి ఇట్టే ఎగిరి
పోతున్నాడు ఒక్కణ్ణి కూడా దక్కించుకోలేని ఈ
వెదవ బతుకు ఎందుకండీ, కాల్చినా! పాపిష్టిదాన్ని
చేతులారా చావగొట్టుకున్నాను ఈ చేతులమీద
వాలలు పెట్టండి ప్లీజ్! ఏవండీ, కనితో కొట్టు-
లేదండీ! ఒంట్లో ఓపిక చస్తోంది వాడి అల్లరి
భరించలేక పోతున్నానంతే, నమ్మరూ? నా బాబు
నాకు దక్కతాడా? మామూలుగా తెల్లారు-
తుందా? నేను లక్ష పత్రి మొక్కుకున్నాను మీరు
అభిషేకాలు మొక్కుకోండి ఏవండీ!

ధీమంతరావుకి పనివాడి విషయం కన్నా, భార్య
విషయం ముఖ్యమనిపించింది ఆమెని ఒళ్ళోకి తీసు-
కుంటూ అన్నాడు చ ఛ, చిటికెలో జ్వరం తగ్గి
పోతుందన్నాడు డాక్టరు పొద్దున్నే మళ్ళీ వస్తా
నన్నాడు, అది దానర్థం మనబాబు హాయిగా లేచి
తిరుగుతాడు తెల్లారగానే గతంలాగే
బవివ్యత్తు కూడా ఉంటుందనుకోవటం, భగ-
వంతుణ్ణి అవమానించటమే తెలుసా? ఒక రకంగా
అది పాపం కూడా! కావాలని మళ్ళీ పాపం చెయ్య-
కూడదు కదా! నా మాట నమ్ము! హాయిగా
తెల్లారుతుంది! పడుకో నేనూ, బాబాయిగారు
మేల్చిని ఉంటారే!

రాత్రి రెండు గంటలకి ఉద్దండుకి జ్వరం తగ్గు
ముఖం పట్టింది పేలాపనలు వచ్చినవి వచ్చినట్టే
పోయాయి అదే సమయానికి బలానికి మందేసుకో

అంటూ మత్తు బిళ్ల ఒకటి బార్య చేత మింగిందాడు
ధీమంతరావు పిల్లాడితో బాటు తల్లి కూడా
నిద్రలోకి జారుకుంది

తెల్లారి నిద్ర మెలకువ వస్తూనే శకుంతల
పిల్లాణ్ణి దగ్గరికి తీసుకుంది వాడు ఒళ్ళు తెరిచి
మంచి నీళ్ళు అన్నాడు శకుంతల మనస్సు కదుట
పడింది

డాక్టర్ని చూసాడు ఏం బయట లేచు అల్లాడు
మనస్సు గాయపడిందేమోనని నా ఆనమాగుం
ఇహనుంచీ జాగ్రత్త పడండి తన బిళ్ళలు
రాసిచ్చి వెళ్ళిపోయాడు

* * *

నాలుగు మెతుకులు తినొచ్చి పిల్లాడి పక్క
కూర్చున్నారూ దంపతులు దీమంతరావున్నాడు

గత రెణ్ణిల్లుగా నా క్యాపుల గోల్లో పడి అల్లాడు
మనస్సు బహుముఖంగా ఎట్లా ఎదుగుతోందో
గమనించని పొరబాటు నాది! నాకు చెప్పని పొర
బాటు నీది! పోన్లే ఇప్పుడయినా జరిగినపన్ని
వివరంగా చెప్పావు నువ్వు చెప్పిన వాటిన బట్టి
నువ్వెప్పుడూ వాడికి, అది చెయ్యొచ్చు ఇది
ముట్టుకోవద్దు, అది తప్పు, ఇది పాపం - అనే
నిషేదాలే చెప్పావని అర్థమవుతోంది ఆవునా?
ఇకనుంచీ ఈ రకమైన నిషేదాల పెంపకం -
నెగటివ్ బ్రింగెవ్ - మానెయ్యాలి మనం ఏది ఒప్పా
ఏది మంచో, ఏది ఎక్కువ అనందమో అది
మనమేచేసి వాడికి చూపించాలి వాడిచేతికి
ఎప్పుడూ ఏదో పని కల్పించాలి వాడేదయినా
బిచ్చపని చేస్తుంటే దాన్ని మొత్తంగా ఆపించే
ప్రయత్నం మనం చెయ్యకుండా అల్లాకాదు నానా
ఇల్లా అని వాణ్ణి మళ్ళించాలి ఇట్లా మళ్ళించ-
టానికి ఏలుగా ఉండే కార్యక్రమాల్ని అవసరమను-
కుంటే లిస్టు రాసుకో ఈ కాలండరు మీద ఇదంతా
తేలికని నేనను కాని కొంతకాలం శ్రమపడి ఈ
రకమైన పెంపకం అలవాటు చేసుకుంటే ఆపైన
వాడివలన మనకి నిత్యమూ ఇంట్లో పున్నవి వెన్నెల
నే ఆరోగ్యం కూడా మెరుగువుతుంది! ఈ
అయిడియా నాకెల్లా వచ్చిందో తెలుసా?

చెప్పండి! అంది శకుంతల

నేను చెప్పటమేంటి, వాడే చెప్పుకున్నాడు సన్నాసి
నేనేం చెయ్యనే, చెప్పవే, అమ్మా! అని రాత్రివాడు
అదే పనిగా కలవరించాడు గమనించలేదా? అంటే
అది వాడి గుండెలోతుల్లో ఉన్న క్రోబస్సుమాట! ఇంత
ఆగడం జరిగితేనేగాని, తన ఆవేదన్ని బయటికి
చెప్పుకోలేక పోయాడు ఏచ్చి వెల్లుడు! ఇట్లా
చేద్దామంటావా?

"ఇంకా అనుమానం కూడానా! మీ రెట్లా అంటే
అట్లాగే నాకు బాడో కన్నూ, మీరో కన్నూ నండి! -
నిద్రపోతున్న ఉద్దండుని తల ఒళ్ళోకి తీసుకుని, తన
తలని భర్త ఒళ్ళో పెట్టింది శకుంతల ఆఖరు
సారిగా తన ఆవేదన్ని ఏడుపు రూపంలో భళ్ళున్న
కళ్ళేసింది